

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗ
ΚΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθ. 9029/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
21 Ιουνίου 2007

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Καμπανέλλη κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, Πρόεδρο,

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Α. ΚΟΒΛΕΡ,

Κ. ΗΑΛΙΥΕΒ,

Δ. ΣΠΙΕΛΜΑΝΝ,

Σ.Ε. ΤΕΒΕΝΣ,

Γ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ,

και τον Γραμματέα του Τμήματος, Σ. ΝΙΕΛΣΕΝ.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 31 Μαΐου 2007.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 9029/05) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος Γρηγόριος Καμπανέλλης («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 7 Μαρτίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον Δικηγόρο Αθηνών Ι. Αναγνωστόπουλο. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Κ. Γεωργιάδη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ζ. Χατζηπαύλου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Επικαλούμενος τα άρθρα 5 παρ. 3 και 4 και 6 παρ. 1, 2 και 3 (γ) και (δ) της Συμβάσεως, ο προσφεύγων αμφισβητούσε, ειδικότερα, τη νομιμότητα της κρατήσεώς του και τον δίκαιο χαρακτήρα της προδικασίας.

4. Στις 6 Ιουλίου 2006, το Δικαστήριο απέρριψε εν μέρει την προσφυγή και απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τη διατυπωθείσα κατά του βουλεύματος 26/2005 του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών αιτίαση, στο μέτρο που απέρριψε το αίτημα του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιόν του (άρθρο 5 παρ. 4 της Συμβάσεως), ως και την αιτίαση όσον αφορά τη δήθεν παραβίαση της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας δια της αποφάσεως 2943/2004 του αυτού δικαστηρίου (άρθρο 6 παρ. 2 της Συμβάσεως). Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1961 και διαμένει στην Αθήνα.

6. Ο προσφεύγων αποτελεί αντικείμενο ποινικής διαδικασίας για πληθώρα αδικημάτων οικονομικής φύσεως. Στις 10 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων ετέθη υπό προσωρινή κράτηση. Καθ' ον χρόνον εκρατείτο, ο προσφεύγων ζήτησε την ακύρωση της προδικασίας, την υπό όρο απόλυσή του και την άδεια να εμφανισθεί ενώπιον των δικαστικών συμβουλίων για να υπερασπίσει ο ίδιος εαυτόν. Τα αιτήματα του προσφεύγοντος απερρίφθησαν από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών και το

Συμβούλιο Εφετών Αθηνών, τα οποία απεφάσισαν, περαιτέρω, τη συνέχιση της προσωρινής κρατήσεως του προσφεύγοντος και την παράταση της διάρκειας αυτής (βουλεύματα 223/2004, 1660/2004, 1767/2004 και 2047/2004 από 21 Ιανουαρίου, 8 και 5 Ιουλίου και 17 Αυγούστου 2004 αντιστοίχως).

7. Στις 7 Σεπτεμβρίου 2004, ο προσφεύγων ζήτησε από τον ανακριτή να διατάξει νέες ανακριτικές πράξεις, τις οποίες ο προσφεύγων έκρινε απαραίτητες για την αποκατάσταση της αληθείας.

8. Στις 3 Νοεμβρίου 2004, ο προσφεύγων ζήτησε από το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών να διατάξει την υπό όρο απόλυσή του και να του επιτρέψει να εμφανισθεί ενώπιόν του, προκειμένου να υπερασπίσει ο ίδιος τον εαυτό του και να αναπτύξει τα επιχειρήματά του όσον αφορά την ανάγκη να διαταχθεί συμπληρωματική ανάκριση.

9. Στις 2 Δεκεμβρίου 2004, το δικαστικό συμβούλιο έκανε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος και διέταξε την υπό δικαστικό έλεγχο απόλυσή του, με την υποχρέωση να καταβάλει εγγύηση 130.000 ευρώ. Το δικαστικό συμβούλιο έκρινε, ειδικότερα, ότι απεδείχθη ότι, εάν ο προσφεύγων αφεθεί ελεύθερος, δεν θεωρείται πιθανό ότι θα διαπράξει άλλα αδικήματα. Όσον αφορά τον χρόνο κρατήσεώς του, το δικαστικό συμβούλιο έκρινε ότι ήταν αρκετός για να τον συνετίσει και να τον αποτρέψει να διαπράξει άλλες παρόμοιες πράξεις.

Εξ άλλου, το δικαστικό συμβούλιο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί επί του αιτήματος του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιόν του (βούλευμα 2943/2004).

10. Στις 7 Δεκεμβρίου 2004, ο προσφεύγων ζήτησε από το δικαστικό συμβούλιο τη μείωση του ποσού της εγγυήσεως. Στις 9 Δεκεμβρίου 2004, το αίτημά του απερρίφθη επειδή δεν είχε αποδειχθεί ότι αδυνατούσε να καταβάλει την εν λόγω εγγύηση (απόφαση 3013/2004). Ο προσφεύγων δεν κατέβαλε το ποσό αυτό. Παρέμεινε κρατούμενος μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία αφέθη ελεύθερος, ο δε χρόνος κρατήσεώς του ανήλθε στο ανώτατο όριο διάρκειας το οποίο επιτρέπεται από το Σύνταγμα.

11. Στις 19 Ιανουαρίου 2005, το δικαστικό συμβούλιο απέρριψε το αίτημα του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιόν του, επειδή ο προσφεύγων είχε ήδη επαρκώς αναπτύξει και υποστηρίξει τα επιχειρήματά του εγγράφως και δεν υπήρχε κάποιο ανοικτό ζήτημα το οποίο έχρηζε διευκρινίσεων. Περαιτέρω, το δικαστικό

συμβούλιο απέρριψε την από 7 Σεπτεμβρίου 2004 αίτηση του προσφεύγοντος, με την οποία ζητούσε τη διενέργεια νέων ανακριτικών πράξεων, επειδή δεν απαιτείτο η συγκέντρωση συμπληρωματικών αποδείξεων και υπήρχαν αποχρώντες λόγοι για να παραπεμφθεί ο προσφεύγων σε δίκη. Το δικαστικό συμβούλιο παρέπεμψε, λοιπόν, τον προσφεύγοντα ενώπιον του Κακουργιοδικείου Αθηνών (απόφαση 26/2005). Ήδη, η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτού.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

12. Συμφώνως προς το άρθρο 306 ΚΠΔ, οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων δεν είναι δημόσιες, οι αποφάσεις τους λαμβάνονται με πλειοψηφία, και πάντοτε αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138).

13. Κατά το άρθρο 309 παρ. 2 ΚΠΔ :

«Το συμβούλιο με αίτηση ενός από τους διαδίκους είναι υποχρεωμένο να διατάσσει την εμφάνισή τους ενώπιόν του με την παρουσία και του εισαγγελέα για να δώσουν κάθε διευκρίνιση. Μπορεί ακόμα να επιτρέψει στους συνηγόρους και την προφορική ανάπτυξη της υπόθεσης (...). Τότε μόνο είναι δυνατό να απορρίψει την αίτηση για εμφάνιση, όταν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι που αναφέρονται ειδικά στο βούλευμα (...).»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΠΑΡ. 4 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

14. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι παραβιάσθηκε η αρχή της ισότητας των όπλων ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών, το οποίο εξέδωσε την απόφαση 26/2005 χωρίς να του επιτρέψει να εμφανισθεί ενώπιόν του, ενώ, αντιθέτως, ο εισαγγελέας ακούστηκε. Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 5 παρ. 4 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο το οποίο στερείται της ελευθερίας του συνεπεία συλλήψεως ή κρατήσεως, έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, ώστε να αποφασίσει το τελευταίο εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κρατήσεώς του και διατάξει την απόλυσή του σε περίπτωση παράνομης κρατήσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

15. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο

επισημαίνει, περαιτέρω, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

16. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι είχε ζητήσει να εμφανισθεί ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου, ώστε να υποβάλει τα επιχειρήματά του, και ειδικότερα εκείνα τα οποία αναφέρονταν στην επιμήκυνση του χρόνου της προσωρινής κρατήσεώς του. Ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι όταν κατέθεσε την αίτηση αυτή, τελούσε ακόμα υπό κράτηση, και ότι, παρά το γεγονός ότι στη συνέχεια αφέθη ελεύθερος, ήταν σημαντικό για εκείνον να διατυπώσει, ως κατηγορούμενος, τις απόψεις του, προφορικά, όσον αφορά την παραπομπή του ενώπιον του Κακουργιοδικείου. Επικαλούμενος, μεταξύ άλλων, την υπόθεση *Καμπάνη*, στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 παρ. 4 της Συμβάσεως λόγω της αρνήσεως του δικαστικού συμβουλίου να επιτρέψει στον ενδιαφερόμενο να εμφανισθεί ενώπιόν του κατά την εξέταση της αιτήσεως αποφυλακίσεως αυτού (*Καμπάνης κατά της Ελλάδος*, απόφαση της 13^{ης} Ιουλίου 1995, série A n° 318-B), ο προσφεύγων καταλήγει ότι, απορρίπτοντας το αίτημά του αυτό, το δικαστικό συμβούλιο παραβίασε την αρχή της ισότητας των όπλων.

17. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η απόρριψη του αιτήματος του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου, ήταν δεόντως και επαρκώς αιτιολογημένη, όπως απαιτείται από το άρθρο 309 παρ. 2 ΚΠΔ. Πράγματι, κατά την Κυβέρνηση, ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να εκθέσει εγγράφως όλα τα επιχειρήματά του προς υπεράσπιση των συμφερόντων του. Εξ άλλου, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι, εν προκειμένω, σε αντίθεση με την υπόθεση *Καμπάνη*, η διαδικασία ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου αφορούσε αποκλειστικώς στην παραπομπή του προσφεύγοντος σε δίκη.

18. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η δυνατότητα για κρατούμενο «να ακουστεί αυτοπροσώπως ή, εν ανάγκη, μέσω κάποιας μορφής εκπροσωπήσεως» συγκαταλέγεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ των «θεμελιωδών διαδικαστικών εγγυήσεων οι οποίες έχουν εφαρμογή επί ζητημάτων αποστερήσεως της ελευθερίας (*Sanchez-Reisse κατά της Ελβετίας*, απόφαση της 21^{ης} Οκτωβρίου 1986, série A n° 107, σελ. 19, παρ. 51). Παρόμοια περίπτωση είναι, ειδικότερα, εκείνη κατά την οποία η εμφάνιση του κρατουμένου δύναται να

θεωρείται ως ο τρόπος διασφάλισης της τηρήσεως της ισότητας των όπλων, μία θεμελιώδης κατοχύρωση συνυφασμένη με τη δικαστική διαδικασία, όσον αφορά τη Σύμβαση.

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, περαιτέρω, ότι στην απόφαση *Καμπάνη*, έκρινε ότι «η ισότητα των όπλων επέβαλλε να παρασχεθεί στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να παραστεί συγχρόνως με τον εισαγγελέα, ώστε να είναι σε θέση να αντικρούσει τις προτάσεις του.» Το Δικαστήριο έκρινε ότι «επειδή δεν προσφέρθηκε στον ενδιαφερόμενο πλήρης συμμετοχή σε δίκη, η έκβαση της οποίας ήταν καθοριστική για την παράταση ή την άρση της κρατήσεώς του, το ισχύον τότε ελληνικό νομικό σύστημα και όπως εφαρμόσθηκε στην παρούσα υπόθεση δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παρ. 4» (*Καμπάνης κατά της Ελλάδος*, ο.α., σελ. 48, παρ. 58). Η νομολογία αυτή επικυρώθηκε και στο πλαίσιο της υποθέσεως *Κοτσαρίδη* (*Κοτσαρίδης κατά της Ελλάδος*, n° 71498/01, απόφαση της 23^{ης} Σεπτεμβρίου 2004).

20. Ωστόσο, στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι πριν ακόμα εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεως αυτοπρόσωπης παρουσίας του προσφεύγοντος, το δικαστικό συμβούλιο είχε ήδη διατάξει την υπό δικαστικό έλεγχο απόλυσή του. Επομένως, ο προσφεύγων δεν εκρατείτο πλέον όταν απερρίφθη η αίτησή του, η δε άρνηση να εμφανισθεί ο προσφεύγων ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου, δεν είχε κάποια συνέπεια για την κατάστασή του. Αυτό θα συνέβαινε εάν είχε επίσης ζητήσει τον δικαστικό έλεγχο όσον αφορά τη νομιμότητα της κρατήσεώς του. Εξ άλλου, δεδομένου ότι η απόφαση του δικαστικού συμβουλίου ήταν επαρκώς αιτιολογημένη, συμφώνως προς τις απαιτήσεις του άρθρου 309 παρ. 2 ΚΠΔ, ουδέν άλλο στοιχείο επιτρέπει στο Δικαστήριο να θεωρήσει ότι η απόρριψη της αιτήσεως του προσφεύγοντος υπήρξε αυθαίρετη ή αντίθετη προς την αρχή της ισότητας των όπλων.

21. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω περιγραφεισών περιστάσεων, το Δικαστήριο δεν δύναται, επομένως, να κρίνει ότι, απορρίπτοντας την αίτηση αυτοπρόσωπης παρουσίας του προσφεύγοντος, το δικαστικό συμβούλιο παρεμπόδισε την εξασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων του προσφεύγοντος, τα οποία εγγυάται το άρθρο 5 παρ. 4 της Συμβάσεως.

Επομένως, δεν υπήρξε παραβίαση της διατάξεως αυτής.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ

ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

22. Ο προσφεύγων διατυπώνει παράπονα όσον αφορά την αιτιολογία την οποία υιοθέτησε το δικαστικό συμβούλιο, στο πλαίσιο της αποφάσεως 2943/2004 περί απολύσεως του προσφεύγοντος με εγγύηση, η οποία άφηνε να εννοηθεί ότι είναι ένοχος, ενώ η διαδικασία εκκρεμεί ακόμα. Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 6 παρ. 2 της Συμβάσεως, το οποίο έχει ως εξής :

«Κάθε πρόσωπο το οποίο κατηγορείται για αδίκημα, τεκμαίρεται ότι είναι αθώο μέχρι τη νόμιμη απόδειξη της ενοχής του.»

A. Επί του παραδεκτού

23. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει, εξ άλλου, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

24. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η επίδικη φράση στην επίμαχη απόφαση δεν ήταν αποτέλεσμα αβλεψίας, αλλά ότι πράγματι εξέφραζε τη γνώμη των δικαστών όσον αφορά την ενοχή του.

25. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίμαχη φράση συνιστούσε *obiter dictum* και δεν αποτελούσε μέρος του αιτιολογικού ούτε του διατακτικού της επιδικίου αποφάσεως. Η Κυβέρνηση παραδέχεται ότι η διατύπωση της φράσεως αυτής ήταν ατυχής, αλλά εκτιμά ότι αυτό δεν πρέπει να εκληφθεί ως παραβίαση της αρχής του τεκμηρίου αθωότητος.

26. Το Δικαστήριο υπομνήσκει ότι παραβιάζεται ο κανόνας του τεκμηρίου αθωότητος, εάν μία αφορώσα κατηγορούμενο δικαστική απόφαση αφήνει την αίσθηση ότι είναι ένοχος, ενώ δεν έχει ακόμα νομίμως αποδειχθεί η ενοχή του. Αρκεί, ακόμα και στην περίπτωση που απουσιάζει μια ρητή διαπίστωση, να υπάρχει αιτιολογικό με το οποίο να δίδεται η εντύπωση ότι ο δικαστής θεωρεί ένοχο τον ενδιαφερόμενο (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Puig Panella κατά της Ισπανίας*, n° 1483/02, παρ. 51, απόφαση της 25^{ης} Απριλίου 2006). Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τη σημασία της επιλογής των λέξεων από τους λειτουργούς του Κράτους στο πλαίσιο των όσων διατυπώνουν πριν ένα πρόσωπο δικασθεί και κηρυχθεί ένοχο αδικήματος (*Daktaras κατά της Λιθουανίας*, n° 42095/98, παρ. 44,

CEDH 2000-X).

27. Το εάν η διατύπωση ενός ανακριτού, μέλους της δικαστικής εξουσίας, συνιστά παραβίαση της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας, πρέπει να εξετασθεί με γνώμονα τις ιδιαίτερες περιστάσεις υπό τις οποίες έλαβε χώρα η διατύπωση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι δηλώσεις των δικαστών αποτελούν αντικείμενο πιο ενδελεχούς ελέγχου σε σχέση με εκείνες των ερευνητικών αρχών όπως η αστυνομία και η εισαγγελία (*Pandy κατά του Βελγίου*, n° 13583/02, παρ. 43, απόφαση της 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2006).

28. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η επίμαχη φράση διατυπώθηκε από δικαστικούς λειτουργούς στο πλαίσιο αιτιολογημένης αποφάσεως, η οποία εξεδόθη κατά το προκαταρκτικό στάδιο της ποινικής διαδικασίας η οποία ηγέρθη κατά του προσφεύγοντος, με την οποία απόφαση διετάχθη η παραπομπή του προσφεύγοντος σε δίκη. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν δύναται να παρακολουθήσει την Κυβέρνηση όταν φαίνεται ότι υποστηρίζει ότι η επίδικη φράση ήταν άνευ σημασίας. Το Δικαστήριο θεωρεί, πράγματι, ότι με τη χρήση της λέξεως «συνετίσει» εκφράζεται, χωρίς αμφιβολία, η σκέψη ότι η προσωρινή κράτηση η οποία επεβλήθη στον προσφεύγοντα, θα ήταν δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα να τον ηρεμήσει και να ανακόψει την εγκληματική συμπεριφορά του. Ανεξάρτητα με τη θέση τους στην επίδικη απόφαση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι παρόμοιες εκφράσεις δεν είναι επιτρεπτές όταν διατυπώνονται από δικαστές-μέλη δικαστικού συμβουλίου, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι, στο ελληνικό δίκαιο, να εκδίδουν παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα, κάτι το οποίο απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή κατά την επιλογή των χρησιμοποιούμενων λέξεων.

29. Το Δικαστήριο εκτιμά, επομένως, ότι η επίδικη έκφραση δύναται, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως, να εξομοιωθούν προς κήρυξη ενοχής η οποία προδίκασε την εκτίμηση των γεγονότων από τους αρμόδιους δικαστές (*Allenet de Ribemont κατά της Γαλλίας*, απόφαση της 10^{ης} Φεβρουαρίου 1995, série A n° 308, sel. 17, par. 41).

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 2 της Συμβάσεως.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

30. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

31. Ο προσφεύγων ζητά 7.000 ευρώ για την ηθική ζημία, την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

32. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση. Άλλως, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί για την αιτία αυτή, δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ.

33. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως, η ηθική ζημία του προσφεύγοντος επανορθώνεται επαρκώς με τη διαπίστωση της παραβιάσεως του άρθρου 6 παρ. 2 της Συμβάσεως, στην οποία το Δικαστήριο κατέληξε.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

34. Ο προσφεύγων δεν ζητά κάποιο ποσό για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Επομένως, δεν συντρέχει λόγος να του επιδικασθεί κάποιο ποσό για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

35. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Κάνει δεκτή*, ομοφώνως, την προσφυγή ως παραδεκτή κατά τα λοιπά.
2. *Κρίνει*, με έξι ψήφους έναντι μιας, ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 παρ. 4 της Συμβάσεως.
3. *Κρίνει*, ομοφώνως, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 2 της Συμβάσεως.

4. *Κρίνει*, ομοφώνως, ότι και μόνον η διαπίστωση της παραβίασεως συνιστά επαρκή δικαία ικανοποίηση όσον αφορά την ηθική ζημία την οποία υπέστη ο προσφεύγων.

5. *Απορρίπτει*, ομοφώνως, το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 21 Ιουνίου 2007 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού Διαδικασίας.

- υπογραφή -

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

- υπογραφή -

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος

Στην παρούσα απόφαση επισυνάπτεται, συμφώνως προς τα άρθρα 45 παρ. 2 της Συμβάσεως και 74 παρ. 2 του Κανονισμού Διαδικασίας, η έκθεση της εν μέρει διάφορης γνώμης του κ. Λουκαΐδη.

Λ.Λ.

S.N.

- μονογραφή -

**ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΔΙΑΦΟΡΗ ΓΝΩΜΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ**

(Μετάφραση)

Δεν συμμερίζομαι την άποψη της πλειοψηφίας, ότι, δηλαδή, δεν υπήρξε, στην παρούσα υπόθεση, παραβίαση του άρθρου 5 παρ. 4 της Συμβάσεως.

Ο προσφεύγων είχε ζητήσει να παρουσιασθεί ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών προκειμένου να αναπτύξει τα επιχειρήματά του όσον αφορά την παράταση της προσωρινής κρατήσεώς του και να εκθέσει τις απόψεις του όσον αφορά την παραπομπή του ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

Εγκρίνω τη διαπίστωση, από την πλειοψηφία, της μη παραβίασεως όσον αφορά την άρνηση να επιτραπεί στον προσφεύγοντα η αυτοπρόσωπη παρουσία του προκειμένου να εκθέσει τα επιχειρήματά του για την παράταση της κρατήσεώς του, αφού η διαπίστωση αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος είχε εν τω μεταξύ αφεθεί ελεύθερος. Ωστόσο, αυτό δεν ρυθμίζει τα της αιτιάσεως, συμφώνως προς την οποία δεν επιτρέπει στον προσφεύγοντα να εμφανισθεί ενώπιον του ως άνω

δικαστικού συμβουλίου για να εκθέσει προφορικά τα επιχειρήματά του όσον αφορά την ενδεχόμενη παραπομπή του ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

Κατά τη γνώμη μου, αφού ο εισαγγελέας είχε το δικαίωμα να ακουσθεί σχετικώς προς το ζήτημα αυτό, θα έπρεπε και ο προσφεύγων να έχει το δικαίωμα να εκθέσει προφορικά τα επιχειρήματά του σε αντίκρουση εκείνων του εισαγγελέως. Αυτό απορρέει από την αρχή της ισότητας των όπλων και τις απαιτήσεις περί δικαίου χαρακτήρα της δικαστικής διαδικασίας.

Επομένως, φρονώ ότι η απόρριψη του αιτήματος του προσφεύγοντος, ο οποίος ζήτησε να έχει τη δυνατότητα να εκφρασθεί ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου, όσον αφορά την παραπομπή του ενώπιον του Κακουργιοδικείου, συνιστά παραβίαση του άρθρου 5 παρ. 4 της Συμβάσεως.